

Luxusóvóhelyek szupergazdagoknak - Mutasd a bunkered!

Gera Márton 2017/30. (07. 27.)

<http://magyarnarancs.hu/lokal/mutasd-a-bunkered-105506>

Évek óta tart a bunkervásárlási láz Amerikában: ma már nemcsak a felső tízezer, hanem a középosztály is érdeklődik a föld alatti lakhatási lehetőségek iránt. De miért is akar valaki horribilis összegekért bunkert vásárolni magának? A válaszokat két amerikai luxusbunkergyártónál kerestük.

Robert Vicino nem az a mellébeszélős típus: szerinte jobb felkészülni a világvégére, vagy ha az még odébb van, a kisebb, de egyaránt végzetes katasztrófákra, mint tétlenül várni, hogy összeomljon körülöttünk a világ. A megoldás? Vásároljunk bunkert – ki-ki az igényeinek és a pénztárcájának megfelelőit. Vicino nem holmi tébolyult milliárdos vagy a világvégéről kántáló utcai jós, hanem nagyon is komoly vállalkozó. 2008-ban hozta létre a Vivos nevű céget, amely luxusbunkerek százait építette fel elsősorban Amerikában. A sikeres CEO előszeretettel beszél magáról mint 21. századi Noéről, aki, ha bárkát nem is, de bunkert ad azoknak, akik felkészülnének egy esetleges katasztrófára – és a pénzük is megvan hozzá. Vevőből pedig bőven akad: a National Geographic felmérése szerint a közelmúltban a 18 év feletti amerikaiak 41 százaléka gondolta úgy, hogy a bunkervásárlás a lehető legokosabb beruházás egy váratlan esemény esetére. Mondanunk sem kell, a váratlan esemény ez esetben nem a vidéki rokonok felbukkanását jelenti.

Ha pedig az amerikaiak tömegesen így gondolkoznak, arra már fel lehet húzni egy kisebbfajta iparágat. A bunkerek persze nem új keletű képződmények, a huszadik századi magyar történelemben is felbukkant egy-két hírhedtebb objektum (például a Horthy-bunker), ám e huszonegyedik századi bunkerépítési láz merőben más minőség: a cél nem csupán a túlélés, hanem a luxuskörülmények közötti túlélés.

Jelenleg úgy fél tucat amerikai cég foglalkozik luxusbunkerek építésével. A legismertebb közülük a Vicino alapította Vivos, illetve a Rising S Company. Utóbbi eddig több mint ezer bunkert értékesített, és ezzel Amerika legnagyobb bunkergyártó és -értékesítő vállalatává nőtte ki magát. E cégek nagyon is komolyan gondolják, hogy a katasztrófákra fel kell készülni, honlapjaikon a szupervulkán-kitöréstől az aszteroidabecsapódásig számos világvége-forgatókönyv olvasható, megkeresésünkre a Vivos munkatársa is leginkább ezt fejtegette; bizony, kérem, nagyon is veszélyes

időket élünk, nem árt az óvatosság! Az óvatos gazdagok pedig bunkert építenek, mi több, maguk tervezik meg az óvóhelyeiket, a legtöbb esetben ugyanis a szolgáltatás ennek a lehetőségét is magába foglalja.

Underground középosztály

Gary Lynch, a Rising S ügyvezető igazgatója a Narancsnak elmondta, hogy immár 100 alkalmazottat foglalkoztatnak, a menedékhelyek elemeit pedig egy texasi gyárban szerelik össze.

Büszkén hirdetik, hogy a legjobb minőségű anyagokból dolgoznak, bár ennek igazságtartalmáról a földi halandóknak csak csekély hányada tud meggyőződni. Hasonló népszerűségnek örvend az amerikaiak körében Larry Hall Survival Condo projektje is. Mr. Hall húszmillió dollárból építette fel, illetve le a maga 12 lakásból álló bunkerkomplexumát – e célból egy Kansasben található hajdani rakétasilót vásárolt meg 300 ezer dollárért, s tette lakhatóvá további 20 millió ráköltésével. A munkálatok 2008-ban kezdődtek, és 2012 végére már kulcsrakész volt a projekt. Lakásból három méret van: 334, 202 és 169 négyzetméteres – mára mind a 12 elkelt, dacára a borsos (4,5 millió, 3 millió, illetve 1,5 millió dollár) áraknak. Az árban benne foglaltatik az épületben található medence, mozsizoba, mászófal és lőtér használati joga is, de ami még ennél is vonzóbbá tette az ajánlatot, az a tárolókapacitás; az épületben ugyanis öt évre elegendő élelmiszert lehet felhalmozni, ami igen kecsegtető, ha az apokalipszis netán elhúzódná.

A bunkergyártók azonban nemcsak a high-end keresletre, de a „kisebb” pénztárcájúakra is gondoltak; jó hír, hogy azok sem maradnak bunkerfedél nélkül, akik nem számítanak – amerikai viszonylatban – kifejezetten gazdagnak. Az egyik legolcsóbb bunkerlehetőséget a Rising S katalógusában találjuk: ez a Mini Bunker, amit 40 ezer dollárért, azaz cirka 10 és fél millió forintért vesztegetnek. A név kötelez, a bunker valóban aprócska, ezért a pénzért csupán egy emeletes ágy, egy csöppnyi konyha, valamint egy picike fürdőszoba jár a kispénzű tulajdonosnak. A gyártó nem is csinál titkot belőle, hogy kifejezetten a középosztálybeliekre gondoltak, amikor ezt a típust kialakították.

Az arisztokrata

Magasabb árkategóriába lépve már nagyobbakat nyújthatunk, a 80–100 ezer dolláros modellekhez több szoba is jár, de olyan bunkert is kaphatunk, melyben a víz és a konzervek tárolására is külön helyiségeket építenek ki. A Rising S csúcsmo

8,35 millió dollárba (majdnem 2,2 milliárd forintba) kerül. A The Aristocrat névre keresztelt luxusbunker alighanem a legkényesebb ízlésű kékvérűeknek is a kedvére lenne, hiszen van itt minden, amitől még egy világvége is úri mulatságnak tűnhet. A szupergazdagok kényelmét bowlingterem, szauna, óriási fegyver- és játékszoba és egy szemrevaló mosókonyha szolgálja, és a Royce-t sem kell a felszínen hagyni. Természetesen a parkoló is benne van az árban, talán csak a föld alatti rókavadászatra nem kínálgatik lehetőség, ám bár a szolgáltatások köre egyre bővül. A Vivos az autó helyett inkább a légi közlekedésben látja a túlélés esélyét, magasabb árkategóriájú bunkerei mellé helikopteres szállítást kínálnak. Ha közel a vég, a cég gépei az óvóhelyre repítik családostul a bunkertulajdonost. Kérdésünkre a Rising S ügyvezetője elmondta, hogy árban gyakorlatilag nincsen felső határ, a vevő igénye a döntő, ők megpróbálnak minden egyes kívánságot teljesíteni. A kliens bármit bármivel összekombinálhat, vehet olcsóbb bunkert drága edzőteremmel és így tovább.

Míg a Rising S főleg megrendelésre dolgozik – kérhetünk bunkert a házunk alá, ha úgy látjuk jónak –, addig a Vivosnál, bár egyedi megrendeléseket is teljesítenek, elsősorban a már meglévő bunkerhelyeket értékesítik. Ezek olyan, többnyire 80–500 fő befogadására alkalmas monstrumokban sorakoznak, melyekben – Larry Hall Survival Condo projektjéhez hasonlóan – edzőterem és megannyi közösségi helyiség is várja az apokalipszis reménybeli túlélőit. Sajnos hiába is próbálnánk lecsapni az olcsó megoldásra: a cég 35 ezer dolláros föld alatti helyiségeit, melyek valahol a Közép-Nyugaton, egy Indiana állambeli (találón Indianának keresztelt) bunkerben található, mind elkapták. Az elkészült bunkerek esetében soha nem tüntetnek fel pontos címet, a Vice újságírója is csak úgy nézhetett be a Vivos Indianába, hogy az odavezető úton eltakarták a szemét és elvették az iPhone-ját, nehogy megtudja, merre tartanak. Ennél valamivel könnyebben el lehet találni az első Európában felhúzott bunkerkomplexumukhoz. A Vivos Europe One 2015-ben lett kész, ez a cég eddigi legnagyobb projektje. A kis német falu, Rothenstein mellett épült; a föld alatti létesítménybe beleraktak apait-anyait, egyebek mellett éttermet, jakuzzit és borospincét is. A Europe One a társasági magányt kedvelő, gazdag túlélőaspiránsok számára ideális: ez ugyanis egy közösségi bunker, ahol ki-ki félrevonulhat a saját helyiségeibe, de a közösségi tereken a többi tulajdonossal kell osztoznunk.

Trump óta nőtt

Aligha meglepő módon a gyártók mélyen hallgatnak arról, hogy kik vásároltak náluk bunkert. A Rising S is hárítja az ilyen irányú kérdéseket, Gary Lynch annyit árult el csak, hogy a lehető legváltozatosabb területről érkeznek a vevők: vannak köztük

hollywoodi sztárok, ismert sportolók, politikusok és persze üzletemberek is. Azt már mi tesszük hozzá, hogy a pletykák szerint Bill Gatest is elérte a bunkerhullám, mint hírlik, minden egyes ingatlanához tartozik egy-egy jól felszerelt föld alatti létesítmény. A versenytársakhoz hasonlóan a Vivos alapítója is titoktartó típus, noha korábban annyit azért elmondott, hogy a vevők jelentős része a felső 1 százalék közül kerül ki. A Rising S tapasztalatai szerint eddig leginkább a konzervatívabb rétegek adták a vásárlóikat, de úgy látják, mára a liberális beállítottságú amerikaiak is elkezdtek érdeklődni. A Rising S vevőinek 99 százaléka amerikai: tavaly hétszer annyi bunkert adtak el, mint 2015-ben, és ebben – nem is tagadják – az amerikai politikai klíma megváltozása is szerepet játszott. Donald Trump megválasztása óta 30 új dolgozóval bővítették a csapatukat. Persze nem csak a Trump-jelenség készíteti bunkervásárlásra a gazdagokat. Robert Vicino szerint az okok sokrétűek, a bunkervásárlás mögött éppúgy állhat a gazdasági összeomlástól vagy a terrorizmustól, a klímaváltozás következményeitől vagy az észak-koreai rakétáktól való félelem. És ha valamiben, ebben a két vetélytárs, a Vivos és a Rising S is tökéletesen egyetért. Miként abban is, hogy bár egyelőre a bunkervásárlás a szupergazdagok passziója, immár az amerikai középosztály tagjai is egyre nagyobb számban érdeklődnek az alacsonyabb árkategóriájú bunkerek iránt.

Ez itt az ablak helye

Bár a bunkergyártók lakberendezőket is foglalkoztatnak, úgy tűnik, az ablakok hiányára egyelőre még nem sikerült tökéletes megoldást találniuk. Még ha lenne is mód ablakot nyitni a külvilágra, kinek lenne kedve a pusztuló, apokaliptikus tájat bámulni? Ezt felismerve a gyártók a falakra szerelt kivetítőkön hangulatos videókkal igyekeznek imitálni a természetet, noha erősen kétséges, hogy ez hosszabb távon mennyire járul hozzá a jó közérzethez. Sághy Zoltán bunkerbelsőre ugyan még nem kapott felkérést, ám ha mégis érkezne ilyen igény, a lakberendező azt tartaná a legfontosabb feladatnak, hogy olyan világot építsen, ami a lehető legjobban emlékezteti az ügyfelet a normál hétköznapijában megszokott enteriőrre. A szakember mindenképpen azon lenne, hogy a bunker elveszítse bunkerjellegét: „Komfortos és esztétikus berendezést terveznék, finom anyagok használatával, és minél több klasszikus vonalú bútort helyeznék el a terekben. Így talán mérsékelhető az előbb-utóbb bizonyosan kialakuló bezártságérzet.” A lakberendező nagy hangsúlyt helyezne a világításra is, rengeteg hangulatfényt használna, az ablakok hiányát pedig LED-es technikával létrehozott „ablakokkal” ellensúlyozná, amelyek fényhatások segítségével a nappalok és éjszakák váltakozását imitálják.

